

Su jenož „mužojo hódni wěčnoh wopomnjeća“?

Maćica Serbska přeprosny na zjawnu diskusiju

DOKUMENTACIJA

Reakcije

Namotwa k diskusiji wo serbskej hymnje je dotal wulku rezonancu namakała. Tójšto ludži je so k tomu wuprajito: w nowinach a socialnych medijach abo direktnje na Maćicu Serbsku. Chcemy na tutym městnje přenje reakcije zjimać a z tym podać hruby přehlad wo stawje diskusije:

Wuprajenja (wuběr, z připisow na Maćicu kaž tež z naprašowanja na mdr)

- „Sym za to. Namjetowana warianta tež derje klinči.“
- „Tuta iniciatiwa předsydstwa Maćicy nas w swójbje chětro rozhorja, haj hněw wubudźuje.“
- „Podpěruju jara namjet, změnić naspomnjenu štučku našeho narodneho spěwa.“
- „Mi so namjetowana změna hymny jara lubi – je jednora a hodži so derje nawuknyć, je minimalna, a tola zapřija žony.“
- „Ich finde es gut, sich Gedanken zu machen über die Anpassung der sorbischen Hymne. Besonders im Hinblick auf die zeitgemäße Entwicklung der Sprache. Wir dürfen nicht vergessen in welcher Zeit der Text geschrieben wurde. Zu damaliger Zeit war er modern und es gab auch keinen Anlass zur Debatte. Heute haben wir die Gelegenheit, den Text anzupassen, sodass er in unsere aktuelle Zeit passt. Ich bin mir sicher, dass ein Großteil der „älteren Generation der Sorben“ einer derartigen Änderung skeptisch und höchstwahrscheinlich auch ablehnend entgegengetreten wird. Ich persönlich finde es grundlegend okay, wie in eurem Beispiel, ebenfalls die Frauen zu erwähnen. Jedoch finde ich, ist damit der Herausforderung an euren Aufruf nicht genüge getan. Natürlich können wir das weibliche Geschlecht mit erwähnen bzw. gleichstellen, aber somit erreichen wir nicht alle. Was ist mit denen, die sich keinem der beiden Geschlechter zugehörig fühlen? Würden wir sie mit dieser Lösung ausgrenzen oder benachteiligen?“
- „Haj, ale jako žona njejsym so najebać teksta ženi wuzamknjena čuwa, skerje mužnje sylna!“
- „Zona je runje hódna muzej, tez w Serbach! Cuju so pri originalu njenarěčana!“
- „Jenož derje, zo nimamy w Serbach žane druhe starosće. Kajki smy tola zbožowny lud!“
- „W lěće 2022 je hižo dawno na času to změnić! njech su wšitcy Serbja/Serbowki zastupjeni.“
- „To móžeš wjesoty być, zo jednu štučku hromadže dóstanu.“
- „Štó da chce to přesadzić? Ói, kotřiž to rozsudža wěsći njewědža kak husto so hymna spěwa.“
- „Awstralska je k 01.01.2022 tež swoju hymnu změniła, k česćowanju stawizny Aborigines.“
- „Hory módry je ta lepša hymna.“
- „Haj, ale wosebje inkluziwnje přiwšëm njeje. Dawa wjace hač dwaj splahaj ...“
- „Čehodla dyrbi so tuta starostawna hymna překomponować? Z njej je Serbski lud čezke časy přetrawa.“
- „dała wjace hač dwaj splahaj. wšitke mjenować pak je čezko. trjebamy cyle nowy tekst.“
- „Wenn ihr statt „Männer“ „Menschen“ setzt, würdet ihr euch die nächste (divers) Diskussion doch geschickt sparen.“

- „witam Wašu iniciatiwu a angažement Maćicy Serbskeje a namjetuju město mužojo wosoby abo ludžo“
- „Zasadnje witam diskusiju wo tym, wšako sej my - žónske - při spěwanju hymny tež přeco zaso chcyjo nochcyjo (smějkatajo) wuwědomimy, kak jara je so čas a z nim wid na ‚wótčincow‘ mjez napisanjom hymny a přitomosću změníł... Sym za to, zo wobsteji móžnosć, mjez tradicionelnym kaž tež nowym, změnenym tekstom při spěwanju hymny wolić móc.“
- „Sym zwjeselena a zdbom džakowna, zo sće zmužiće ideju snadneje, ale tola w našej dobjce trěbneje změny serbskeje narodneje hymny do diskusije stajili. Po dlěšim rozmyslowanju a sčěhjuo dotalne přinoški w Serbskich Nowinach přitłosuju Wašemu namjetej postownje. Naša džensniša towaršnostna realita žada runjewon za tajkej změnu. Łahodne, ale tola skutkowne zasahnjenje do tuteje wurjadneje literarneje twórby po nimale dwaj lětstotkach jeje nastaća mam za legitimne.“
- „wenn der Text der Hymne geändert werden soll, wäre es doch am einfachsten ‚Männer‘ durch ‚Menschen‘ zu ersetzen. Das wäre der geringste Aufwand und würde dem Text den geringsten Abbruch tun“

Serbski rozhtós je hnydom 26.1.2022 na swojej Instagram-stronje wothłosowanje startowała a so prašata, što je za změnu hymny. Na tym wobdžěli so 200 ludži. Wot nich wupraji so 40% za změnu, 60% bě přećiwo tomu.

Wozjewjenja w serbskorěčnych nowinach, nowinske zdžělenki

- Informacija wo namotwje MS w Serbskich Nowinach (25.1.2022)
- Komentar k našej namotwje w Serbskich Nowinach (25.1.2022)
- Rozmyslowanje w Serbskich Nowinach (28.1.2022)
- Domowina – nowinska zdžělenka po wuradźowanja Zwjazkoweho předsydstwa (31.1.2022)
- Informacija wo namotwje MS w Nowym Casniku (3.2.2022, nr. 5, str. 2)
- Wo namotwje w Rozhledže (awtor: Anja Pohončowa) (Rozhlad 2022, č. 2, str. 5)
- Wobšěrniše předstajenje namotwy (z interviewom předsydki MS) w Serbskich Nowinach (3.2.2022)
- dopis w Serbskich Nowinach (7.2.2022)
- Domowina - nowinska zdžělenka [<https://www.domowina.de/hsb/medijowy-wobluk/blog/singen-sie-rjana-luzica-redna-luzyca-domowina-und-macica-serbska-laden-ein-zur-diskussion-ueber-die-sorbische-hymne-1862>] wo zetkanje zastupjerjow Maćicy a Domowiny (10.2.2022)
- dopis w Serbskich Nowinach (9.2.2022)
- dopis w Serbskich Nowinach (16.2.2022)
- dopis w Serbskich Nowinach (17.2.2022)
- dopis w Serbskich Nowinach (4.3.2022)
- dopis w Serbskich Nowinach (23.3.2022)
- rozprawa w Nowym Casniku wo diskusijnym wječoru (NC 17.3.2022)
- komentar "Što nětko ze serbskej hymny" (awtor: Lukáš Novosad, Rozhlad 2022, č. 5, str. 5)
- „Serbska narodna hymna. Jeje nastaće a jeje změny“ (awtor: Franc Šěn, Rozhlad 2022, č. 5, str. 6-14)

Socialne medije

Tež w socialnych medijach so wo namotwje diskutuje. Pohladajaće prošu:

- Serbski facebook
[<https://www.facebook.com/groups/125003457525796/posts/7606342056058528/>]
- Facebookowa strona SPL
[https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=4955852374466441&id=153650538020006]
- Facebookowa strona Domowiny
[https://www.domowina.de/fileadmin/Assets/Domowina/Material_MacicaSerbska/Material_Macica_Dokumente/Domowina_Facebook.jpg]

Namjetowane warianty

namjet 1 (z Mačićneje namoty): Časo přichodny, / zakčěj radostny! / **Njeh nam z klina** twojeho / **wuńdu žony**, mužojo, / hódni wěčnoh wopomnjeća!

Po wozjewjenju našeho namjeta za změnu su dóšli dalše, kotrež tu wozjewimy (zdžěla z dopisow w Serbskich Nowinach):

namjet 2: Časo přichodny, / zakčěj radostny! / Ow, zo bych z twojeho / klina wušli **Serbojo**, / hódni wěčnoh wopomnjeća!

namjet 3: Časo přichodny, / zakčěj radostny! / Ow, zo **z klina** twojeho / **wuńdu žony**, mužojo, / hódni wěčnoh wopomnjeća! || z připisa: "To "Njeh nam ... " wuměnić přez "Ow, zo ... ". – Tole mam za bóle blisko originalej a za bóle swjatočne. Namjetuju tuž, tež tutu wariantu "Ow, zo" diskutować. To "Njeh nam" so zawěsće hodži, ale je bóle bliske tam a sem so jewjacemu serbskemu duktusej "chcemy, dyrbymy, trjebamy, žadamy", štož je mi druhdy kusk pře wjele skorženja."

namjet 4: Časo přichodny, / zakčěješ nam ty? / **Njeh nam z klina** twojeho **wuńdu žony**, mužojo, / hódni wěčnoh **wopomnjenja!** || z připisa: "mam slědowacy namjet - wuži wajo rady a z česćownosću "stary" namjet [...] Antona [Nawki].

namjet 5: Časo přichodny, / zakčěj radostny! / Ow, zo bych z twojeho / klina wušli **čtójkojo**, / hódni wěčnoh wopomnjeća! || z připisa: "Čehodla nic tak kaž žno to dawno spěwam? [...] Wšitcy su zapříjeći a njej wulka změna."

namjet 6: Časo přichodny, / zakčěj radostny! / Ow, zo **z klina** twojeho / **wuńdu džowki, synojo**, / hódni wěčnoh wopomnjeća. || z připisa: "Z tym, zo město „žony, mužojo“ „džowki, synojo“ wužiwamy, wobhladuje so „Łužica“ jako mać a tak mjenowana „genderowa“ problematika so tak direktnje do srjedžišća njestaji, wšako so kóždy pak jako „syn“, pak jako „džowka“ čuje, něšto mjez tym tak rjec (we słowach) njedawa"

namjet 7: Časo přichodny, / zakčěj radostny! / Ow, zo **z klina** twojeho / **wuńdu Serbow budžerjo**, / hódni wěčnoh wopomnjeća.

namjet 8: Časo přichodny, / zakčěj radostny! / Ow, zo bych z twojeho / klina wušli **ludžojo**, / hódni wěčnoh wopomnjeća.

namjet 9: Časo přichodny, / zakčěj radostny! / Ow, zo bych z twojeho / klina wušli **čtówjek'jo**, / hódni wěčnoh wopomnjeća.

namjet 10: Časo přichodny, / zakčěj radostny! / Ow, **njeh z klina** twojeho / **wuńdu žony**, mužojo, / hódni wěčnoh wopomnjeća.

namjet 11: Časo přichodny, / zakčěj radostny! / Ow, **njeh wuńdu** z twojeho / klina **žony**, mužojo, / hódni wěčnoh wopomnjeća. (Po diskusijnym wječoru dale wuwita warianta namjeta 10, kiž je bliša dotalnemu teksta)

Handrij Zejler (ZS 4): Časo přichodny, / budžeš zakčěć ty? / Ow, zo bychy z twojeho / klina wušli mužojo, / hódni wěčnoh wopomnika.

Dotalna hornjoserbska wersija: Časo přichodny, / zakčěj radostny! / Ow, zo bychy z twojeho / klina wušli mužojo, / hódni wěčnoh wopomnjeća!

Delnjoserbski přetožk (inkl. wužiwana změna): Cas ty psichodny, / zakwiś radostny! / Och, gab muže/luže stanuli, / za swój narod žětali, / gódne nimjer wobspomnješa.

Namjety za nowy/hinaši spěw

- namjet 1 za hinaši spěw: „Naša Łužica“

Rozprawy wo debaće w němskich medijach

Tež w němskich medijach rozprawjeja wo našej namotwje:

- [Spiegel online](https://www.spiegel.de/kultur/die-sorben-diskutieren-ob-sie-auch-frauen-in-ihrer-hymne-erwaehnen-fortschritt-ueber-alles-a-1b111a41-b4cb-427e-be20-1aac3df9261e) [https://www.spiegel.de/kultur/die-sorben-diskutieren-ob-sie-auch-frauen-in-ihrer-hymne-erwaehnen-fortschritt-ueber-alles-a-1b111a41-b4cb-427e-be20-1aac3df9261e]
- [Süddeutsche Zeitung](https://www.sueddeutsche.de/politik/sorbem-hymne-gleichberechtigung-frauen-1.5518836) [https://www.sueddeutsche.de/politik/sorbem-hymne-gleichberechtigung-frauen-1.5518836]
- [Morgenpost](https://www.morgenpost.de/brandenburg/article402086919/debatte-um-aenderung-der-sorbischen-hymne-gleichberechtigung.html) [https://www.morgenpost.de/brandenburg/article402086919/debatte-um-aenderung-der-sorbischen-hymne-gleichberechtigung.html]
- [Supper illu](#) [dataja]
- [mittwochsSZ](#) [dataja]
- [Lausitzer Rundschau](#) [dataja]

Přinoški na MDR, w FAZ, rbb24, Merkur a t-online njejsu hižo online přistupne.

Pokiw

Štóž namaka dalše městna, hdžež so diskutuje abo rozprawja, njech nam to prošu zdžěli. Jeli wotměwaja so diskusije w zawrjenych skupinach, bychmy so wo připóstanje zjeća wjeselili.